

ORDFØRER/KONTAKT:

LISBETH BECH-NIELSEN Finansordfører
SFLIBP@ft.dk

Vi fokuserer i årets finanslovsudspil særligt på børn og velfærd.

SF'S FORSLAG TIL FINANSLOV FOR 2021

Coronakrisen stiller særlige krav til indretningen af den økonomiske politik på kort sigt. Men samtidig er det vigtigt at bevare fokus på den langsigtede videreudvikling af velfærdssamfundet og klimaet. Coronakrisen og hjælpepakkerne vil medføre et løft i den danske statsgæld, men det løbende finanspolitiske råderum påvirkes ikke nævneværdigt, hvilket bl.a. skyldes det lave renteniveau.

I dette finanslovsudspil fokuserer vi på forslag vedr. børn og velfærd generelt. Udspillet skal ses i sammenhæng med SF's forslag til, hvordan den såkaldte krigskasse i 2021 anvendes bedst muligt. Vi har lanceret et separat grønt udspil med SF's bud på, hvordan halvdelen af krigskassen – dvs. 4,6 mia. kr. – skal anvendes til investeringer til gavn for klimaet og naturen. Heriblandt også oprensningen af en række giftgrunde. Herudover foregår der klimaforhandlinger i bredere forligskredse omkring landbrug, transport mv. hvor SF arbejder for en ambitiøs indsats, der lever op til Klimaloven og Klimarådets anbefalinger.

SF har følgende overordnede pejlemærker for dette års finanslov:

- 1) Videreudvikling af velfærden og det sociale sikkerhedsnet
- 2) Håndtering af corona på sundhedsområdet
- 3) Stimuli til erhvervslivet og beskæftigelsen i lyset af corona
- 4) En ambitiøs klimaindsats.

Senere vil vi også præsentere et selvstændigt udspil for centrale sundhedstiltag, der kan finansieres af krigskassen. SF lægger vægt på, at der i udmøntningen af krigskassen sker en række styrkelses af det danske sundhedsvæsen og beredskab. Bl.a. lægger SF vægt på, at der ansættes og efteruddannes kritisk personale, at der sikres en dansk vaccineproduktion, flere ressourcer til rengøring og centrale lagre for værnemidler.

SF's hovedprioriteter er:

- > Hurtigere indfasning af minimumsnormeringer
- > Klasseloft på 24 elever i folkeskolen
- > Ro og værdighed i ældreplejen
- > Oprensning af generationsforureninger

Nedenfor præsenteres disse forslag og en række øvrige forslag. Det samlede finanslovsudspil er forbundet med udgifter for 3,1 mia. kr. Der anvises tilsvarende finansiering, og udspillet er således fuldt finansieret.

BØRNEPAKKE

Med finanslovsaftalen for 2020 blev der sikret et historisk løft af børnenes vilkår i daginstitutionerne, da der blev afsat midler til minimumsnormeringer stigende til 1,6 mia. kr. i 2025. I dette års finanslov vil vi fortsat have et skarpt fokus på at forbedre velfærden for alle børn.

HURTIGERE INDFASNING AF MINIMUMSNORMERINGER

Det er under coronakrisen blevet tydeligt, at flere voksne ift. antallet af børn er gavnlige for børnenes trivsel i daginstitutionerne. Derfor vil SF fremskynde indførslen af minimumsnormeringer med et år. Vi vil således afsætte 200 mio. kr. ekstra årligt frem til og med 2024. En hurtigere indfasning af de aftalte minimumsnormeringer vil tilmed øge beskæftigelsen og stimulere det private forbrug.

MULIGHED FOR SENERE SKOLESTART

Alle børn er forskellige. Nogle er helt klar til at begynde i skole det år, de fylder seks. Andre har godt af at vente lidt. Derfor bør det være det enkelte barns modenhed, der afgør, hvornår barnet er klar. Det har forældre og pædagoger i børnehaven de bedste forudsætninger for at vurdere. Men sådan er det ikke i dag, hvor det er en skrivebordsbeslutning i kommunen. Derfor vil

Med finanslovsaftalen for 2020 blev der sikret et historisk løft af børnenes vilkår i daginstitutionerne.

SF vil fremskynde indførslen af minimumsnormeringer med et år. Vi vil således afsætte 200 mio. kr.

SF ændre loven, så det er forældre og pædagoger, der bestemmer barnets skolestart. De primære omkostninger ventes at indtræffe på langt sigt i form af en årrække med et lidt lavere arbejdsudbud. Dette vil dog blive opvejet af, at børnene i kraft af øget modenhed får en bedre skolegang og lærer mere.

LOFT OVER ELEVTALE I FOLKESKOLEN

Det nuværende klasseloft på 28 elever i folkeskolen går ud over undervisningen og børnenes trivsel. Mange elever i en klasse betyder mindre tid til den enkelte elev, og at det er sværere for lærerne at skabe ro i klassen. I de seneste 10 år er der sket en stigning i antallet af klasser i folkeskolen, hvor der er mere end 24 elever. Vi skal sikre, at alle børn tilbydes god undervisning i folkeskolen og stoppe tendensen til, at folkeskolen fravælges til fordel for privatskoler.

Derfor vil SF sænke klasseloftet til maksimalt 24 elever pr. klasse. Det skal indføres for alle nye årgange, og udgiften ventes at være 100 mio. kr. det første år¹. Efter 10 år, hvor forslaget er fuldt indfaset, skønnes forslaget i sig selv at kræve

¹ BUU Alm.del - endeligt svar på spørgsmål 192

finansiering på 1,9 mia. kr. SF foreslår dog, at ca. halvdelen heraf finansieres ved at forkorte skoleugen med én time for alle klassetrin.

ET YDELSESSYSTEM UDEN FATTIGDOM

Når ydelseskommisionen afrapporterer, skal der være økonomi til at skabe et ordentligt system. Det skal kunne træde i kraft fra og med 2022, og SF vil sikre, at der tilføres 1 mia. kr. til at løfte ydelsessystemet. Det lægges til grund, at pengene fra børneydelsen fortsætter, hvorved finansieringsbehovet er ca. ¼ mia. kr. årligt fra 2022.

UDVIKLING AF VELFÆRDEN

Udgangspunktet for SFs finanslovsudspil er, at der selvfølgelig skal være penge til at opretholde det nuværende velfærdsniveau på f.eks. ældre-, sundheds- og børneområdet, også når antallet af ældre vokser. Men der skal herudover være plads til at udvikle velfærden yderligere.

RO OG VÆRDIGHED I ÆLDREPLEJEN

SF vil sikre mere personale på plejehjem og i ældreplejen generelt samt indføre faste teams. Det vil øge kvaliteten og trygheden i ældreplejen. I tilfælde af epidemier vil faste teams tilmed kunne mindske smittespredningen. Der foreslås ikrafttræden medio 2021, så kommunerne kan forberede den nye organisering. Udgiften vurderes med denne ikrafttræden at være 550 mio. kr. i 2021.

GLUKOSEMÅLERE TIL DIABETESPATIENTER

SF vil sikre glukosesensorer til alle voksne type 1-diabetespatienter. Det har en meget stor forebyggende effekt, hvis patienter med diabetes 1 får de såkaldte flash-glukosemålere. Den direkte omkostning vurderes at være knap 100 mio. kr. Men når der tages højde for de positive afledte

effekter i form af færre følgesygdomme, mindre sygefravær etc., så forventes omkostningen at være reelt meget lavere.

REDUKTION AF BRUGERBETALING

SF arbejder for at fjerne brugerbetalingen på sundhedsområdet generelt. Fra 2021 og frem vil vi prioritere at indføre:

- > Gratis psykologhjælp for 6-24 årige. Dette organiseres som led i PPR for børn i folkeskolealderen, og for de ca. 15-24-årige vil tilbuddet være en del af psykologordningen
- > Gratis psykologhjælp når man har brug for psykologhjælp efter vold, voldtægt og røveri.
- > Gratis forebyggende tandpleje for 18-24 årige.

Samlet vurderes tiltagene at koste ca. 200 mio. kr.

EFTERVÆRN FOR TIDLIGERE ANBRAGTE UNGE

For unge, der har været anbragt uden for hjemmet, kan det være en meget brat overgang, når man som 18-årig skal påbegynde en selvstændig voksentilværelse. Overgangen kan være forbundet med bl.a. ensomhed, dårligere helbred, højere risiko for misbrug og psykiske lidelser. I dag vurderer kommunerne, om den enkelte anbragte har behov for et såkaldt efterværn. Det kan være

SF vil sikre mere personale på plejehjem og i ældreplejen generelt samt indføre faste teams.

SF vil give tidligere anbragte unge ret til efterværn frem til deres 23. år.

i form af f.eks. en kontaktperson eller et udslusningsophold og kan være med til at lette overgangen.

SF vil give tidligere anbragte unge ret til efterværn frem til deres 23. år. Det vurderes at koste 330 mio. kr. årligt, men det lægges til grund, at en del af regeringens afsatte reserve til udsatte børn og unge prioriteres hertil og dækker halvdelen af omkostningen. Der afsættes således 165 mio. kr. yderligere hertil.

KVALITETSLØFT AF ERHVERVSUDDANNELSERNE

SF ønsker at styrke erhvervsuddannelserne. Derfor vil vi prioritere en ramme på 100 mio. kr. til en række forbedringer. Blandt andet skal der sikres mere fleksibilitet, så flere kan gennemføre uddannelserne. Derfor skal uddannelserne have ressourcer til et længere grundforløb for de elever, som har brug for det.

DECENTRALE UDDANNELSESTILBUD

Hvis vi skal have et mål om, at uddannelse er for alle, uanset hvor de bor, skal der være uddannelsesmuligheder i alle egne af lande. Og når man uddanner sig lokalt, bliver man også ofte boende.

SF vil øge tilskuddet til de decentrale uddannelsesstilbud, så de eksisterende udkantstilskud på sigt øges med 50 pct. for både ungdomsuddannelser, erhvervsuddannelser samt VUC. Vi vil således også sikre, at det planlagte fald i det eksisterende tilskud fra 2022 annulleres. Endvi-

dere skal der indføres et udkantstilskud for videregående uddannelser. Og endelig er der behov for støtte til at oprette uddannelser i områder, der er særligt underforsynet med uddannelsesstilbud og bestemte former for arbejdskraft. Et eksempel kunne være en jurauddannelse i Esbjerg.

Samlet afsættes 50 mio. kr. i 2021 til at påbegynde løftet af de decentrale uddannelsesstilbud.

SKOLEFOND

SF vil oprette en skolefond til højskole- og efterskoleophold. I dag er der mange unge, som ikke har mulighed for at komme på bl.a. efterskole, fordi deres forældre ikke har en tilstrækkelig opsparing. Skolefonden skal kunne finansiere efter- og højskoleophold via lån og fonden skal økonomisk hvile i sig selv.

SIKRING AF DR'S ØKONOMI

I tillæg til disse prioriteringer fra 2021 vil vi sikre finansiering til, at 2. runde af de planlagte besparelser på DR på 255 mio. kr. fra og med 2022 kan droppes. DR's økonomi skal således sikres ikke blot et enkelt år, men fem år frem, så besparelser på DR ikke skal være et finanslovstema år efter år.

FORBEDRING AF SIKKERHEDSNETTET

Corona har desværre medført en stigning i arbejdsløsheden, som tilmed rammer forskellige brancher ulige hårdt. Det må være anledning til, at vi nu får gennemført en række hårdt tiltrængte forbedringer af det sociale sikkerhedsnet. I tillæg til finanslovsforhandlingerne vil der være forhandlinger om tidlig tilbagetrækning og førtidspension. Her arbejder SF for en række forbedringer af mulighederne for tilbagetrækning

og førtidspension, men også et løft af arbejdsmiljøet, herunder en styrkelse af Arbejdstilsynet for at forebygge nedslidning.

FØRTIDSPENSION SKAL IKKE VÆRE AFHÆNGIG AF ÆGTEFÆLLENS INDKOMST

Førtidspensionister skal ikke straffes økonomisk, blot fordi deres partner passer et arbejde. Derfor vil SF afskaffe den nuværende indkomstafhængighed, hvor førtidspensionen reduceres, hvis ens ægtefælle/samlever tjener over et vist beløb. Når man bliver tilkendt førtidspension, er det en rettighed, som vi ikke skal gradbøje. Der foretages indfasning over 5 år, hvorved udgiften i 2021 vil være 120 mio. kr.

FORBEDRET DAGPENGEDÆKNING I 2 MÅNEDER

Dagpengenes dækningsgrad er gennem mange år blevet udhulet, og dagpengeperioden forkortet. SF ønsker at give lønmodtagerne mere tryghed og forbedre dagpengenes dækningsgrad. Vi foreslår som en begyndelse 25 procent højere dagpenge i de første to måneder for personer, der har været i beskæftigelse i længere tid. Netop den gruppe kan opleve, at de ikke får nok ud af at betale til a-kassen, fordi de mener, at dagpengesatsen er for lav, eller fordi de ikke regner med at blive ledige.

Finansministeriet vurderer, at denne ændring vil koste 800 mio. kr. årligt. Det bygger dog primært på en forventning om, at den indledningsvist forhøjede sats vil få flere til at tilvælge ledighed frem for beskæftigelse. Vi vurderer, at denne forudsætning er meget tvivlsom, men anvender alligevel Finansministeriets høje skøn. Realistisk set vil der med denne finansiering kunne gennemføres en yderligere forbedring af dagpengesys-

temet. For at sikre tilstrækkelig forberedelsestid foreslås ikrafttrædelse medio 2021, hvorfor udgiften i dette år vil være 400 mio. kr.

22. UGERS REGEL FOR SYGEDAGPENGE

Sygedagpengene skal ikke reduceres eller bortfalde, hvis udredningen forsinkes, med mindre man selv er skyld i den sene udredning. Det ventes, at dette vil indebære udgifter i størrelsesordenen 40 mio. kr.

ØVRIGE FORSLAG

UDVIKLINGSBISTAND

Med regeringens finanslovsforslag står udviklingsbistanden til at falde med 65 mio. kr. i 2021 som følge af nedgangen i økonomien. SF ønsker ikke, at der skal ske et fald, men vil i stedet arbejde for en løbende stigning i udviklingsbistanden.

Vi vil derfor afsætte 365 mio. kr. i 2021, så faldet kan undgås, og niveauet derudover kan løftes med 300 mio. kr. SF mener desuden, at der under

Dagpengenes dækningsgrad er gennem mange år blevet udhulet, og dagpengeperioden forkortet. SF ønsker at give lønmodtagerne mere tryghed og forbedre dagpengenes dækningsgrad.

udviklingsbistanden skal være et øget fokus på at hjælpe udviklingslandene med at styrke deres skatteopkrævning og bekæmpe skatteundvigelse.

KLIMAVENLIGE OFFENTLIGE BUSSER OG KØRETØJER

Der afsættes varig finansiering til en pulje på 225 mio. kr. årligt til at sikre klimavenlige offentlige busser og køretøjer. Forslaget er nærmere beskrevet i det selvstændige grønne udspil. Forslaget har dog kun begrænset aktivitetsvirkning i Danmark, og finansieres derfor ikke af krigskassen. Efterhånden som elbiler, elbusser, biogasbusser etc. bliver billigere kan puljen reduceres og bortfalde.

RAMME TIL ANDRE FORSLAG

Der afsættes en ramme på 500 mio. kr., der prioriteres til en række øvrige forslag. Herunder afsættes der eksempelvis midler til at bekæmpe social kontrol, afskaffe tolkegebyret i sundhedsvæsenet og til at sikre at Danmark også kan modtage kvoteflygtninge i 2021, og der søges udviklet modeller for medarbejderejede virksomheder.

FINANSIERING

Følgende forslag til finansiering bidrager til at mindske uligheden, herunder formueuligheden. Desuden sigter forslagene bl.a. efter at sikre, at de store multinationale techselskaber også bidrager til finansieringen af velfærden.

OMLÆGNING AF ARVEAFGIFTEN

Langt de fleste danskere arver en mindre sum penge. SF foreslår, at arv under ½ mio. kr. skal friholdes fra arveafgift, så det flertal af danskere, der ikke arver så meget, får lov til at beholde deres penge. Samtidig arver en lille del af danskere meget store beløb, som svarer til mange års arbejdsindtægt. I den situation mener vi godt, at man kan beskatte de meget store arvesummer en smule mere for at holde hånden under Dan-

marks velfærdssamfund. Derfor foreslår SF en ekstra arveafgift på al arv, der overstiger 2 mio. kr., således at arveafgiften for denne del af arven øges fra 15 til 30 pct.

Provenu: 550 mio. kr.

INTET FRADRAG FOR LØNNINGER OVER 7 MIO. KR.

SF mener, at aflønningen af topcheferne i visse virksomheder har taget overhånd. Vi har tidligere foreslået regulering, således at meget store lønspænd skal have en særlig begrundelse og vedtages særskilt af virksomhedernes generalforsamling. I tillæg til dette foreslår vi en grænse på 7 mio. kr. pr. medarbejder for virksomhedernes skattemæssige fradrag, således at den del af lønnen, der ligger herudover ikke kan trækkes fra i overskuddet. Regeringen har foreslået dette som

Der afsættes eksempelvis midler til at bekæmpe social kontrol, afskaffe tolkegebyret i sundhedsvæsenet og til at sikre at Danmark også kan modtage kvoteflygtninge i 2021,

finansiering fra 2023 af forslaget om tidlig tilbagetrækning, men vi foreslår, at ændringen træder i kraft allerede fra 2021.

Provenu: 150 mio. kr.

ÆNDRING AF FORSKERSKATTEORDNINGEN

Forskertskatteordningen anvendes langt fra kun til at tiltrække dygtige forskere, som navnet ellers antyder. Ordningen anvendes også i mange tilfælde til at opnå klækkelige skatterabatter for højtlønnede direktører mv. i blandt andet finansielle institutioner. SF vil sætte et loft over disse rabatter ved at begrænse de lempelige vilkår til indkomst op til 1 mio. kr. Den del af en persons indkomst, der måtte ligge herover, foreslås beskattet med en marginalskat svarende til skatten for topskatteydere.

Provenu: 140 mio. kr.

TECHSKAT/REKLAMEAFGIFT

Udbydere af digitale tjenesteydelser kan frit flytte deres driftssted til lande med lav eller ingen selskabsskat, fordi deres forretning ikke afhænger af fysisk tilstedeværelse. Det mindsker skattegrundlaget og letter aggressiv skatteplan-

SF foreslår, at Danmark indfører en techskat, og at vi sideløbende stiller os i spidsen for et forstærket samarbejde på EU-plan.

lægning. Frankrig valgte fra 2019 at beskatte tech-giganterne med tre procent af deres omsætning i landet, og Ungarn, Østrig og Italien har også allerede implementeret en tech-skat. Den konservative britiske regering har tilsvarende foreslået en skat på to procent af store digitale virksomheders salg i Storbritannien, og både Spanien, Tjekkiet og Slovakiet har forslag på bordet. SF foreslår, at Danmark på samme vis indfører en techskat, og at vi sideløbende stiller os i spidsen for et forstærket samarbejde på EU-plan.

Provenu: 500 mio. kr.

BESPARELSER PÅ STATENS BRUG AF KAMMERADVOKATEN

Det foreslås i højere grad at konkurrenceudsætte statens juridiske bistand samt i højere grad opbygge juridisk ekspertise i staten på de mest relevante områder. Det vurderes at kunne medføre en besparelse på 100 mio. kr. svarende til ca. 20 pct. af de nuværende udgifter.

Provenu: 100 mio. kr.

RESERVER

Forhandlingsreserven i regeringens finanslovsforslag på 1,5 mia. kr. og regeringsreserver for yderligere 0,175 mia. kr. medgår til finansiering af dette udspil.

Finansiering: 1.675 mio. kr.

Efter 2021 vil SF indføre en formueskat på 0,5 pct. af nettoformuer over 5 mio. kr. Det skal ses i lyset af, at uligheden er stor i Danmark særligt når det gælder fordelingen af formuer. I finanslovsforhandlingerne vil vi foreslå, at der hurtigst muligt etableres et grundlag for denne skat. Formueskatten ventes at have et provenu på 2,7 mia. kr. årligt.

ØKONOMIOVERSIGT

SF's forslag er forbundet med udgifter for 3.115 mio. kr. i 2021, og der anvises tilsvarende finansiering, jf. nedenstående tabeller. Udspillet er således fuldt finansieret. Finanslovsudspillet skal ses i sammenhæng med SF's forslag til anvendelse af krigskassen til grønne investeringer og på sundhedsområdet. En række af disse forslag vil have varige finansieringsbehov. Hertil bemærkes, at SF har en række yderligere finansieringsforslag, der kan sikre finansiering hertil efter 2021. Det gælder eksempelvis den ovennævnte formueskat.

PRIORITERINGER	MIO. KR., 2021
Fremrykning af minimumsnormeringer	200
Mulighed for senere skolestart	(0)
Loft over elevtal i folkeskolen	100
Ro og værdighed i ældreplejen	550
Glukosemålere til diabetspatienter	100
Reduceret brugerbetaling	200
Efterværn for tidligere anbragte unge	165
Kvalitetsløft af erhvervsuddannelser	100
Decentrale uddannelsesestilbud	50
Skolefond	(0)
Ægtefælleindkomstafhængighed for førtidspensionister	120
Forbedret dagpengedækning i 2 måneder	400
22. ugers regel for sygedagpenge	40
Udviklingsbistand	365
Klimavenlige offentlige busser og køretøjer	225
Ramme til andre forslag	500
I alt	3.115

FINANSIERING	MIO. KR., 2021
Omlægning af arveafgiften	550
Intet fradrag for lønninger over 7 mio. kr.	150
Ændring af forskerskatteordning	140
Techskat/reklameafgift	500
Besparelser på statens brug af Kammeradvokaten	100
Forhandlingsreserven og brug af regeringsreserver	1.675
I alt	3.115